

POSTANOWIENIE

Dnia 29 marca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Białymstoku II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Bogusław Suter
Sędziowie:	SSO Bogdan Łaszkiwicz SSR del. Bożena Sztomber (spr.)
Protokolant:	sekr. Marcin Borowski

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2013 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z wniosku D. S. (1)

z udziałem W. S.

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji wnioskodawczyni i uczestnika postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim

z dnia 4 czerwca 2012 r. sygn. akt I Ns 1525/10

postanawia:

I. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że:

- 1. w punkcie I podpunkt 1 podwyższyć wartość wierzytelności z tytułu nakładów do kwoty 64.406,42 złotych,***
- 2. uchylić punkt II postanowienia,***
- 3. dodać punkt IIIa o treści następującej: „ustalić, że uczestnik postępowania W. S. spłacił wspólne długi w kwocie 20.000 złotych”,***
- 4. w punkcie V obniżyć wysokość dopłaty do kwoty 26.977,60 (dwadzieścia sześć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt siedem 60/100) złotych, określając jej płatność na jeden miesiąc od uprawomocnienia się orzeczenia z odsetkami ustawowymi w wysokości 13% w stosunku rocznym w razie opóźnienia w terminie płatności;***

II. oddalić apelacje wnioskodawczyni i uczestnika postępowania w pozostałym zakresie;

III. nakazać pobrać na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Białymstoku) kwotę 937,83 złotych od uczestnika postępowania tytułem brakujących wydatków w sprawie;

IV. zasądzić od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 281,08 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania za instancję odwoławczą.

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni D. S. (1) wniosła o dokonanie podziału majątku wspólnego jej i byłego męża W. S. w ten sposób, aby przyznać na rzecz uczestnika postępowania wszystkie składniki majątkowe stanowiące majątek wspólny ze splatą na jej rzecz. Podnosiła, że w skład majątku wspólnego wchodzi nakłady poczynione przez zainteresowanych na nieruchomości położoną w S., gmina D., oznaczoną numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 3,45 ha, dla której Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim Zamiejscowy X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw (...). Wniosła o rozliczenie jej nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 60.000 zł. Ostatecznie przyznała, że w jej posiadaniu znajdują się ruchomości stanowiące majątek wspólny w postaci mebli i sprzętu domowego.

Uczestnik postępowania W. S. popierał wniosek co do zasady. Kwestionował przynależność szeregu ruchomości jako majątku wspólnego, w szczególności w zakresie maszyn rolniczych. Wskazywał na znacznie węższy zakres nakładów z majątku wspólnego na jego nieruchomość. Wnosił o rozliczenie jego nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 36.000 zł. Domagał się rozliczenia spłaconego po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej długu w postaci pożyczki od siostry H. C. (1) w kwocie 35.000 zł, przeznaczonej na zakup ciągnika marki (...) i agregatu uprawowego.

Postanowieniem z dnia 4 czerwca 2012 roku Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim

• w punkcie I ustalił, że w skład majątku wspólnego D. S. (1) i W. S. wchodzi:

- 1. wierzytelność z tytułu nakładów na majątek osobisty uczestnika postępowania W. S. - nieruchomość położoną w S., gmina D., oznaczoną numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 3,45 ha, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w (...), Zamiejscowy X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw (...) o wartości 63.339 zł,**
- 2. środki zgromadzone na rachunku bankowym w Banku Spółdzielczym w S. nr (...) W. S. w wysokości 6.686,79 zł,**
- 3. meble w sypialni o wartości 625 zł,**
- 4. szafki nocne 2 szt. o wartości 156 zł,**
- 5. szafa pięciodrzwiowa o wartości 600 zł,**
- 6. komoda o wartości 200 zł,**
- 7. lustro ścienne o wartości 496 zł,**
- 8. komplet wypoczynkowy o wartości 700 zł,**
- 9. stół pokojowy o wartości 190 zł,**

10. *telewizor (...) marki LG o wartości 850 zł,*
 11. *dekoder (...) o wartości 60 zł,*
 12. *szafa czterodrzwiowa o wartości 350 zł,*
 13. *samochód osobowy marki F. (...) model (...) rok produkcji 1996, o numerze rejestracyjnym (...), o numerze identyfikacyjnym (...) o wartości 5.600 zł,*
 14. *ciągnik (...), rok produkcji 1989, o numerze nadwozia (...) o wartości 25.000 zł,*
 15. *plug trzyskibowy o wartości 850 zł,*
 16. *kultywator z wałkiem o wartości 1.400 zł,*
 17. *krzesła dębowe o wartości 950 zł,*
 18. *laptop o wartości 1.540 zł,*
 19. *biurko komputerowe o wartości 98 zł,*
 20. *komoda trzydrzwiowa o wartości 480 zł,*
 21. *firanki i zasłony na 3 okna o wartości 300 zł,*
 22. *odkurzacz marki (...) o wartości 240 zł,*
 23. *żelazko marki (...) o wartości 128 zł,*
 24. *komplet sztućców stołowych o łącznej wartości 315 zł,*
 25. *bielizna pościelowa o wartości 124 zł;*
 - *w punkcie II ustalił, że wnioskodawczyni D. S. (1) dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 50.000 zł;*
 - *w punkcie III ustalił, że uczestnik postępowania W. S. dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 30.000 zł;*
 - *w punkcie IV dokonał podziału majątku wspólnego D. S. (1) i W. S. w ten sposób, że przyznał:*
 - a) *na rzecz W. S. składniki majątkowe opisane szczegółowo w pkt I podpunkt 1-16 orzeczenia,*
 - b) *na rzecz D. S. (1) składniki majątkowe opisane szczegółowo w pkt I podpunkt 17-25 orzeczenia;*
 - *w punkcie V zasądził od W. S. na rzecz D. S. (1) tytułem dopłaty kwotę 61.463,89 zł płatną w dwóch ratach, pierwsza w kwocie 30.000 zł, płatna w terminie miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, druga rata w kwocie 31.463,89 zł w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, z odsetkami w wysokości 13 % w stosunku rocznym w razie opóźnienia w terminie płatności każdej z rat;*
 - *w punkcie VI nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim)*
- od wnioskodawczyni kwotę 82,31 zł z zasądzzonego w pkt V roszczenia,*

- od uczestnika postępowania kwotę 82,31 zł tytułem nieuiszczonych kosztów sądowych;

- w punkcie VII zasądził od uczestnika postępowania W. S. na rzecz wnioskodawczyni kwotę 500 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;**
- w punkcie VIII stwierdził, że zainteresowani we własnym zakresie ponoszą pozostałe koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.**

Sąd Rejonowy ustalił, że D. S. (1) i W. S. zawarli związek małżeński w dniu 14 sierpnia 2004 r. Małżeństwo zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w (...) z dnia 13 kwietnia 2010 r. wydanym w sprawie sygn. akt I C 330/10, który uprawomocnił się z dniem 5 maja 2010 r. Z tą też datą ustala między zainteresowanymi ustawowa wspólność małżeńska powstała z chwilą zawarcia związku małżeńskiego (art. 31 kro).

Sąd I instancji wskazał, że zainteresowani zgodnie przyznali, że do ich majątku wspólnego nie wchodzi nieruchomości położona w S., gmina D., oznaczona numerem geodezyjnym (...) o powierzchni 3,45 ha, dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim, Zamiejscowy X Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą Kw (...). W. S. nabył ją do swojego majątku osobistego w drodze umowy darowizny zawartej w dniu 2 listopada 1998 r. wraz z całym gospodarstwem rolnym jego rodziców A. i M. S. (1). Na części zabudowanej działki (...) oprócz budynku mieszkalnego znajduje się szereg budynków gospodarczych o różnych funkcjach. W sprawie było bezsporne, że nakłady poczynione przez zainteresowanych w trakcie małżeństwa dotyczą wyłącznie budynku mieszkalnego i jego otoczenia, spór dotyczył natomiast zakresu wykonanych prac.

Sąd Rejonowy uznał, że przeprowadzone postępowanie dowodowe potwierdziło wersję uczestnika postępowania co do zakresu nakładów wykonanych w trakcie wspólności ustawowej małżeńskiej. Uczestnik przyznał, że w 2005 roku została wykonana „dobudówka” do budynku mieszkalnego, która na datę ustania małżeństwa nie była w całości wykończona. Twierdził, że okna w starszej części domu zostały wstawione jeszcze przed ślubem, drewno na więźbę dachową pochodziło z lasu stanowiącego jego własność, zaś zainteresowani ponieśli jedynie koszty zakupu blachodachówki. Wskazywał, że remont kuchni i sypialni został przeprowadzony jeszcze przed zawarciem związku małżeńskiego, kiedy zainteresowani pozostawali w konkubinacie, natomiast staw został wykopany na zlecenie jego ojca. Kwestionował wykonanie całości ogrodzenia jako nakładu wspólnego, ograniczając go do siatki ogrodzeniowej i bramy wjazdowej.

Sąd I instancji po dokonaniu analizy zeznań świadków M. S. (1) (k.89v-90), M. O. (1) (k.90v), W. C. (k.90v), M. Z. (k.91), P. G. (1) (k.71), R. W. (k.71v-72) oraz I. W. (k.72-v) stwierdził, że niewątpliwie w trakcie trwania wspólności ustawowej zainteresowani poczynili prace zwiększające wartość nieruchomości uczestnika postępowania, a zatem w skład ich majątku wspólnego wchodzi wierzytelność z tytułu nakładów poczynionych na rozbudowę budynku mieszkalnego i zagospodarowanie posesji, poniesionych z majątku wspólnego na majątek osobisty W. S., podlegających rozliczeniu w myśl art. 45§ 1 kro. Sąd Rejonowy wskazał, że rozliczeniu podlegały jedynie te nakłady, które przyczyniły się do wzrostu wartości nieruchomości, z pominięciem tych, które jeszcze w trakcie trwania małżeństwa uległy całkowitej amortyzacji. Sąd posiłkował się opinią biegłego z zakresu szacowania nieruchomości A. G. (k.252-262) i ustalił wartość nakładów na przedmiotową nieruchomość na kwotę 63.339 zł, przyjmując wersję zakresu nakładów według W. S.. Sąd Rejonowy podniósł, że na okoliczność określenia wartości rynkowej nakładów dokonanych przez zainteresowanych na majątek osobisty uczestnika postępowania była w sprawie sporządzona opinia biegłego M. S. (2) (k.141-165), w której biegły określił wartość nakładów według wersji uczestnika postępowania na kwotę 82.165 zł. Sąd uznał za zasadne zarzuty wnioskodawczyni do tej opinii i na wniosek D. S. (1) dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu

szacowania nieruchomości A. G.. Ostatecznie wnioskodawczyni wnosila o ustalenie wartości tego składnika majątku wspólnego w oparciu o opinię biegłego M. S. (2). Uczestnik postępowania nie kwestionował żadnej z opinii, ostatecznie jednak opowiadał się za przyjęciem wartości nakładów według opinii biegłego A. G..

Sąd I instancji uznał za bardziej rzeczową opinię biegłego A. G.. Wskazał, iż ten biegły dokonał określenia wartości nakładów na podstawie poniesionych kosztów wykonanych prac, z uwzględnieniem rynkowego wskaźnika przeliczeniowego, ustalonego na podstawie analiz rynkowych, natomiast biegły M. S. (2) nie stosował metody z przelicznikiem. Określił on wartość odtworzeniową wszystkich budynków na nieruchomości, którą następnie skorygował na wartość rynkową. Następnie określił koszt prac wykonanych przez zainteresowanych i odniósł tę sumę do wartości odtworzeniowej domu, ustalił w ten sposób procentowy udział kosztów remontu w kosztach budowy i ustalony w ten sposób procent odniósł do wartości rynkowej domu i obliczył wartość nakładów. Sąd Rejonowy stwierdził, iż biegły A. G. w odróżnieniu od biegłego M. S. (2) przyjął znacznie prostszy sposób określenia wartości nakładów, a swe ustalenia poparł szczegółowym, pełnym i logicznym uzasadnieniem, wobec czego jego opinię uznał za w pełni wiarygodną.

Sąd I instancji ustalił ponadto, że w skład majątku wspólnego wchodzi środki zgromadzone na rachunku bankowym uczestnika postępowania w Banku Spółdzielczym w S., których stan na datę 5 maja 2010 r. wynosił 6.686,79 zł (k.51), meble stanowiące wyposażenie salonu i sypialni, ujęte w postanowieniu w pkt I ppkt 3-12 oraz ruchomości będące w posiadaniu wnioskodawczyni, wymienione w pkt I ppkt 17-25. Sąd Rejonowy ustalił, iż majątkiem wspólnym jest samochód osobowy marki F. (...) model (...) rok produkcji 1996, zakupiony przez uczestnika postępowania w trakcie małżeństwa. Sąd Rejonowy wskazał, iż przesłuchany w charakterze świadka A. S. potwierdził, że w styczniu 2009 roku pożyczył uczestnikowi postępowania środki na zakup samochodu oraz że nigdy nie był właścicielem tego pojazdu, od początku zarejestrowanego na W. S..

Sąd Rejonowy zaliczył też do majątku wspólnego takie składniki, jak: ciągnik marki (...), pług trzyskibowy oraz kultywator określany jako agregat uprawowy. Uczestnik przyznał, że ruchomości te zostały zakupione w trakcie małżeństwa, jednakże ze środków pochodzących z pożyczki od siostry H. C. (1) w kwocie 35.000 zł. Okoliczność tę potwierdziły w swoich zeznaniach M. S. (1) (k.89v-90) oraz H. C. (1) (k.133v), jak też dokumenty bankowe (k.36). Sąd I instancji podniósł, iż sama okoliczność, że środki pochodziły z pożyczki nie wyłącza tych składników z majątku wspólnego jako nabytych w trakcie małżeństwa. Sąd Rejonowy uznał za nieudowodnione twierdzenia W. S., iż kultywator i pług zostały zakupione ze środków z majątku osobistego, w drodze surogacji. Wprawdzie uczestnik przedstawił umowy sprzedaży ciągnika (...), ciągnika U. C330, samochodu marki T. (k.39, 42,43), nie przedłożył natomiast dowodu zakupu kultywatora (agregatu) oraz pługów, ani też sprzedaży przewracarki do siana, tak aby możliwe było porównanie wartości wszystkich tych ruchomości, czy kwoty osiągnięte z ich sprzedaży w całości pokryły koszty zakupu maszyn rolniczych.

Sąd Rejonowy ustalił wartość ruchomości na podstawie opinii biegłego z zakresu towaroznawstwa M. O. (2) (k.192-199), która w swej zasadniczej części nie była przedmiotem zastrzeżeń żadnego z zainteresowanych.

Sąd I instancji wskazał, iż wnioskodawczyni wnosila o uwzględnienie przy podziale majątku wspólnego jej nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 60.000 zł, którą uzyskała ze sprzedaży nieruchomości z pierwszym mężem, a uzyskane środki wpłaciła na rachunek bankowy W. S., które następnie zostały przeznaczone na rozbudowę domu w S.. Uczestnik domagał się uwzględnienia jego nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w postaci spłaty uzyskanej od pierwszej żony w wyniku sądowego podziału majątku w kwocie 33.488 zł (na rozprawie w dniu 12.03.2012r. twierdził, że była to kwota 36.000 zł). Sąd Rejonowy uwzględnił wnioski obojga zainteresowanych o rozliczenie nakładów. Okoliczność uzyskania środków ze sprzedaży przez wnioskodawczynię wspólnego majątku z pierwszym mężem potwierdziły w swoich zeznaniach świadkowie R. W. (k.71v-72) oraz P. G. (1) (k.71). Sąd Rejonowy uznał, że zeznania wnioskodawczyni znajdują potwierdzenie w historii lokat terminowych. W dniu 24.08.2004r. (a

więc tak jak zeznała wnioskodawczyni w niedługim czasie po zawarciu małżeństwa) zostały założone dwie lokaty terminowe na 15.000 zł i 35.000 zł (k.96,97). Zdaniem Sądu I instancji powyższe kwoty są to środki pochodzące od wnioskodawczyni. Likwidacji tych lokat dokonał W. S. w dniu 30.12.2004r. – 15.104,555 zł (k.116) i w dniu 31.08.2005r. kwotę 36.076,39 zł (k.115). W tym okresie zainteresowani byli skoncentrowani na inwestycji, jaką była rozbudowa domu i w ocenie Sądu Rejonowego niewątpliwie powyższe środki zostały na ten cel spożytkowane. Ponadto uczestnik przyznał, że środki, które pobierał z lokat terminowych w latach 2004, 2005 były przeznaczone na rozbudowę domu (k.134), stąd też Sąd uwzględnił nakład wnioskodawczyni pochodzący z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 50.000 zł, czemu dał wyraz w pkt II postanowienia. Analogicznie Sąd odniósł się do wniosku W. S. i uwzględnił jako nakład kwotę 30.000 zł, która na pewnym etapie postępowania została przyznana przez wnioskodawczynię, tym bardziej, że spłata od poprzedniej małżonki W. S. była wpłacana na jego rachunek bankowy, z którego na bieżąco korzystał (k.52-67).

Sąd Rejonowy nie uwzględnił wniosku uczestnika postępowania o rozliczenie w toku niniejszego postępowania spłaconej przez niego po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej pożyczki w kwocie 35.000 zł udzielonej mu przez siostrę H. C. (1) na zakup ciągnika marki (...) i kultywatora. Na powyższą okoliczność uczestnik przedstawił dowody wpłaty na rzecz H. C. (1) w dniu 1.08.2011r. kwoty 10.000 zł (k.220) oraz w dniu 19.09.2011r. kwoty 10.000 zł (k.219). Sąd I instancji wskazał, iż okoliczności, że M. S. (1) pobrała środki z książeczki oszczędnościowej H. C. (1), a następnie przekazała je na rzecz uczestnika, który nabył za nie ciągnik marki (...) i kultywator, w świetle zeznań M. S. (1) (k.89v-90) i H. C. (1) (k.133v) oraz dokumentacji bankowej (k.36) nie budzą wątpliwości. W ocenie Sądu Rejonowego twierdzenia uczestnika postępowania, że przekazanie środków z rachunku H. C. (1) miało charakter pożyczki są skonstruowane na potrzeby niniejszej sprawy. Umowa pożyczki nie została w żaden sposób udokumentowana (art. 720 § 2 kc). Zeznania H. C. (1) w przedmiocie warunków na jakich została udzielona są bardzo ogólnikowe i niejednoznaczne, ponadto uczestnik nie wykazał, że wnioskodawczyni wyraziła zgodę na zaciągnięcie pożyczki. W ocenie Sądu Rejonowego nie sposób uznać, że zakup ciągnika za środki pożyczone od siostry w kwocie 35.000 zł są to zobowiązania wynikające z zaspokajania zwykłych potrzeb rodziny (art. 30 § 1 kro). Z uwagi na powyższe okoliczności wniosek uczestnika postępowania o rozliczenie kwoty 20.000 zł jako długu spłaconego po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej nie został uwzględniony.

Dokonując podziału majątku wspólnego Sąd Rejonowy przyznał uczestnikowi postępowania składniki majątkowe szczegółowo opisane w pkt I ppkt 1-16, zaś wnioskodawczyni przydzielił ruchomości wspólne, co do których przyznała, że jest w ich posiadaniu, opisane w pkt I ppkt 17-25 orzeczenia. Sąd I instancji ustalił, że wartość całego majątku wspólnego zainteresowanych wynosi 111.277,79 zł. Od tej wartości odjął nakłady zainteresowanych z majątku osobistego na majątek wspólny ustalone w pkt II i III postanowienia (111.277,79 zł – 80.000 zł = 31.277,79 zł). Powyższą sumę podzielił między zainteresowanymi (31.277,79 zł : 2 = 15.638,89 zł) i ustalił, że każdemu z małżonków powinny przypaść składniki o wartości po 15.638,89 zł. Wnioskodawczyni zostały przyznane składniki majątkowe o wartości 4.175 zł, stąd też wysokość należnej jej od uczestnika postępowania dopłaty wyniosła 11.468,89 zł. Do tej kwoty Sąd Rejonowy dodał 50.000 zł jako nakład wnioskodawczyni na składnik majątkowy, który przypada uczestnikowi, co dało łączną kwotę dopłaty należną wnioskodawczyni – 61.463,89 zł.

Sąd I instancji zasądził zatem tytułem dopłaty od W. S. na rzecz wnioskodawczyni kwotę 61.463,89 zł płatną w dwóch ratach, pierwsza w kwocie 30.000 zł w terminie jednego miesiąca od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, druga w kwocie 31.463,89 zł w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia, wraz z odsetkami ustawowymi w razie opóźnienia w terminie płatności, uwzględniając możliwości finansowe uczestnika.

Jako podstawę prawną rozstrzygnięcia Sąd I instancji powołał przepisy art. 31 kro, art. 43§1 kro, art.45§1 i 2 kro, art. 212§ 2 kc, art. 481§1 i 2 kc.

O kosztach postępowania Sąd Rejonowy orzekł na mocy art.520 § 1 i 2 kpc, obciążając nimi zainteresowanych po połowie.

Apelację od tego postanowienia wnieśli zainteresowani.

Wnioskodawczyni zaskarżyła postanowienie w części, w której ustala ono wchodzącą w skład majątku wspólnego D. S. (1) i W. S. wierzytelność z tytułu nakładów na majątek osobisty o wartości 63.339 zł – punkt I .1. , zarzucając naruszenie:

1. § 35 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.) poprzez uznanie za poprawną i wiarygodną wycenę nakładów na nieruchomość wspólną D. S. (1) i W. S., mimo iż wycena została sporządzona wbrew przepisom zawierającym wytyczne co do sporządzania takiej wyceny,

2. art. 233 § 1 Ustawy z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) w związku z naruszeniem 35 Rozporządzenia poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegającej na tym, że Sąd I instancji oparł zaskarżoną część postanowienia na opisanej w pkt 1 wycenie, mimo jej rażącej sprzeczności z przepisami Rozporządzenia,

3. art. 232 zd. 2 KPC w świetle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1997r., sygn. III CKN 244/97 oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 1998r., sygn. I PKN 194/98 poprzez niezastosowanie powołanej normy KPC, mimo zaistnienia w postępowaniu przed Sądem I instancji szczególnej sytuacji procesowej, w której dopuszczenie z urzędu dowodu było szczególnie uzasadnione i oczywiste,

4. art. 45 § 1 zd.1 Ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.) poprzez zaniżenie wartości nakładów, jakie zostały poczynione z majątku wspólnego na majątek osobisty W. S..

Wskazując na powyższe podstawy wnioskodawczyni wniosła o zmianę postanowienia w zaskarżonym zakresie poprzez uwzględnienie przez Sąd II instancji przy obliczaniu nakładów ich wartości zgodnie z wyliczeniem biegłego rzeczoznawcy M. S. (2), tj. 82.165 zł, z jednoczesną zmianą postanowienia w przedmiocie dopłaty na rzecz D. S. (1) w odpowiedniej proporcji.

Uczestnik postępowania zaskarżył postanowienie w części, w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt I ppkt 13, 14, 15, 16, pkt II, IV i V, a także nierozliczenia w toku niniejszego postępowania spłaconej po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej przez uczestnika postępowania pożyczki w kwocie 35.000 zł udzielonej przez H. C. (1) na zakup ciągnika marki (...) i kultywatora, zarzucając postanowieniu:

I. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu I instancji z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, poprzez błędne przyjęcie, iż w skład majątku wspólnego D. S. (1) i W. S. wchodzi:

1. samochód osobowy marki F. (...) model (...) rok produkcji 1996, o numerze rejestracyjnym (...) i numerze identyfikacyjnym (...) o wartości 5.600 zł,

2. pług trzyskibowy o wartości 850 zł,

a ponadto, że:

- 3. wnioskodawczyni D. S. (1) dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 50.000 zł,**
- 4. przekazanie środków z rachunku H. C. (1) nie miało charakteru pożyczki, a wnioskodawczyni D. S. (1) nie wyraziła zgody na jej zaciągnięcie;**

II. naruszenie przepisów postępowania, mające wpływ na treść postanowienia:

1. art. 233 kpc poprzez uchybienie zasadom logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego w ocenie zgromadzonych w toku procesu dowodów, dokonanie tej oceny w sposób wadliwy oraz nie rozważenie zebranego materiału dowodowego w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny, co skutkowało błędną konkluzją Sądu Rejonowego w Bielsku Podlaskim, iż wnioskodawczyni D. S. (1) dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 50.000 zł oraz że przekazanie środków z rachunku H. C. (1) nie miało charakteru pożyczki i jest skonstruowane na potrzeby niniejszej sprawy, a wnioskodawczyni nie wyraziła zgody na zaciągnięcie pożyczki,

2. art. 328 § 2 kpc poprzez brak wskazania w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia przyczyn, które spowodowały, że Sąd I instancji nie dał wiary dowodom: zeznaniom M. S. i H. C. w zakresie dotyczącym udzielonej uczestnikowi postępowania przez siostrę pożyczki oraz przesłanek stanowiących asumpt do uznania jako wiarygodne depozycje: wnioskodawczyni D. S., jej siostry R. W. oraz córki P. G. w zakresie nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 50.000 zł, w sytuacji gdy kompleksowa ocena zeznań w/w świadków, w szczególności w kontekście wskazywanego przez nich zakresu nakładów z majątku wspólnego małżonków na majątek osobisty uczestnika postępowania – nieruchomości w S., wskazuje, iż są one stronnicze i nie polegają na prawdzie.

Wskazując na powyższe zarzuty uczestnik postępowania wniósł o zmianę postanowienia w zaskarżonej części poprzez uchylenie pkt I ppkt 13, 15, pkt II orzeczenia, rozliczenie w toku niniejszego postępowania spłaconej po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej pożyczki w kwocie 35.000 zł udzielonej przez H. C. (1) na zakup ciągnika marki (...) i kultywatora oraz dokonanie odpowiednich zmian w pkt IV i stosownego zmniejszenia zasądzonej w pkt V od W. S. na rzecz D. S. (1) dopłaty.

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE:

Obie apelacje zasługiwały na częściowe uwzględnienie, apelacja wnioskodawczyni w zasadniczym zakresie, apelacja uczestnika postępowania w znacznej części.

Wskazać należy, iż Sąd Rejonowy poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne w zakresie składu i wartości składników majątku wspólnego, nabytych przez zainteresowanych w trakcie trwania wspólności ustawowej małżeńskiej. Na aprobatę nie zasługiwały natomiast ustalenia w zakresie wartości nakładów poniesionych przez małżonków z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika postępowania, nakładów wnioskodawczyni na ten majątek, wadliwie określonych jako nakłady na majątek wspólny, jak też zaniechanie rozliczenia spłaconego przez W. S. po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej wspólnego długu z tytułu pożyczki zaciągniętej na zakup ciągnika, co rzutowało na wzajemne rozliczenia pomiędzy zainteresowanymi i w konsekwencji wysokość dopłaty przysługującej wnioskodawczyni od uczestnika postępowania.

Wymaga podkreślenia, że przedmiotami majątkowymi, które wchodziły w skład majątku wspólnego są - obok rzeczy - prawa i wierzytelności z tytułu nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek innej osoby, przy czym jeżeli

osobą tą nie jest jeden z małżonków, wierzytelności przysługujące małżonkom względem osoby trzeciej podlegają uwzględnieniu w sprawie o podział majątku wspólnego przy ustaleniu składu majątku podlegającego podziałowi. Nie uwzględnia się natomiast przy ustaleniu składu majątku wspólnego objętego podziałem roszczeń o zwrot nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty jednego z małżonków, chociaż nakłady te podlegają rozliczeniu w ramach postępowania działowego (uchwała SN z dnia 3 kwietnia 1970 r., III CZP 18/70, OSNC 1971/2/18; uchwała SN z dnia 21 lutego 2008 r., III CZP 148/07, OSNC 2009/2/23). W sprawie niniejszej należało zatem rozstrzygnąć w odrębnym punkcie postanowienia o dokonaniu przez małżonków nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika postępowania. Sąd Okręgowy nie skorygował ustaleń Sądu I instancji w zakresie ujęcia składników majątkowych ulegających podziałowi, jako że apelacja wnioskodawczyni była skoncentrowana jedynie na wartości tych nakładów, określonych przez Sąd Rejonowy w punkcie I podpunkt 1 postanowienia jako wierzytelność o wartości 63.339 złotych.

Zarzuty zawarte w apelacji wnioskodawczyni w zakresie naruszenia § 35 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego (Dz.U. Nr 207, poz. 2109 z późn. zm.) oraz art. 233 § 1 kpc poprzez uznanie za poprawną i wiarygodną wycenę nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika postępowania, wynikającą z opinii biegłego A. G., były uzasadnione.

Nakłady na nieruchomość uczestnika postępowania oznaczoną numerem geodezyjnym (...) położoną w S. podlegały wycenie przy zastosowaniu kryterium wartości rynkowej. Sposoby określenia wartości nakładów reguluje powołane wyżej rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie zasad wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego, wydane na podstawie art. 159 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (j.t. Dz.U. z 2004r. Nr 261, poz. 2603 z późn. zm.), które w § 35 ust. 1 stanowi, iż na potrzeby określenia wartości nakładów określa się wartość nieruchomości, na której dokonano nakładów, łącznie z tymi nakładami. Z wartości nieruchomości wyodrębnia się nakłady, których wartość określa się według zasad rynkowych, po ustaleniu okresu, w którym dokonano nakładów i ich zakresu rzeczowego (ust. 2.1). Wartość nakładów odpowiada różnicy wartości nieruchomości uwzględniającej jej stan po dokonaniu nakładów i wartości nieruchomości uwzględniającej jej stan przed dokonaniem tych nakładów, przy czym przy określaniu wartości nakładów według zasad rynkowych, dla ustalenia różnicy wartości nieruchomości określa się jej wartość rynkową (ust. 3.1). W przypadku braku danych umożliwiających określenie wartości nieruchomości uwzględniającej jej stan przed dokonaniem nakładów albo gdy nie uzasadnia zastosowania tego sposobu mały zakres nakładów, wartość nakładów określa się jako równą wartości nieruchomości uwzględniającej jej stan po dokonaniu nakładów, pomniejszonej o wartość gruntu jako przedmiotu prawa własności i pomnożonej przez wskaźnik przeliczeniowy dokonanych nakładów. Wskaźnik przeliczeniowy ustala się natomiast jako:

1) stosunek wysokości nakładów, obliczonych z uwzględnieniem ich zakresu rzeczowego oraz uzyskiwanych na rynku lokalnym cen robót wykonanych w ramach tych nakładów, do kosztów odtworzenia części składowych gruntu, których te nakłady dotyczą, z uwzględnieniem ich stanu po dokonaniu nakładów, albo

2) udział wysokości nakładów w kosztach odtworzenia tych części składowych, o ile istnieją dane pozwalające na jego ustalenie na podstawie analizy obiektów podobnych

- z uwzględnieniem stopnia zużycia technicznego odpowiednio tych elementów części składowych gruntu, których te nakłady dotyczą, oraz części składowych gruntu po dokonaniu nakładów (ust. 4).

Sąd Okręgowy, dzieląc stanowisko wnioskodawczyni dotyczące wadliwej metodologii wyceny w sporządzonych w postępowaniu przed Sądem I instancji opiniach biegłych sądowych M. S. (2) i A. G., którzy określali wartość nakładów według zasad kosztowych, dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu szacowania nieruchomości J. J. na okoliczność wartości nakładów dokonanych w trakcie trwania wspólności majątkowej zainteresowanych na nieruchomości W. S. położonej w S. – w wersji uczestnika postępowania (k.380). Wskazać należy, że zgodnie z art. 286 kpc dodatkowa opinia biegłego może być przeprowadzona jedynie w razie zaistnienia takiej potrzeby. W przedmiotowej sprawie, w ocenie Sądu II instancji, dowód taki był konieczny z uwagi na wynikający z art. 567§ 3 kpc

w zw. z 684 kpc i art. 45§ 1 kro obowiązek ustalenia z urzędu wartości majątku ulegającego podziałowi oraz wartości nakładów poczynionych z majątku wspólnego na majątek osobisty małżonków. Podkreślenia wymaga przy tym, iż na tym etapie postępowania wnioskodawczyni nie kwestionowała już zakresu nakładów poniesionych z majątku wspólnego na majątek uczestnika. Wskazywał na to jednoznacznie jej wniosek o przyjęcie wartości nakładów zgodnie z wyliczeniem biegłego rzeczoznawcy M. S. (2) w kwocie 82.165 zł (nakłady w wersji wnioskodawczyni wyliczone przez tego biegłego wynosiły 99.486 zł).

Sąd II instancji przyjął wartość nakładów poniesionych przez małżonków na majątek uczestnika postępowania w kwocie 64.406,42 złotych w oparciu o opinię biegłego J. J. (operat szacunkowy – k. 384 - 420), po jej skorygowaniu na rozprawie w dniu 29 marca 2013 r. (00:01:34; 00:12:05). Sąd Okręgowy uznał zasadność zarzutów podniesionych przez uczestnika postępowania w odniesieniu do dokonanej przez biegłego J. J. w opinii pisemnej wyceny takich nakładów, jak konstrukcja więźby dachowej oraz ogrodzenie i urządzenie terenu (tabela – k. 418). Wykazane w sprawie i ostatecznie przyznane przez wnioskodawczynię twierdzenia W. S. co do zakresu nakładów skutkowały, stosownie do wskazań biegłego, obniżeniem wyliczonej w opinii zasadniczej wartości nakładów w kwocie 71.284 zł i pomniejszeniem nakładów w pozycji „Dach, konstrukcja, ocieplenie i pokrycie” w zakresie wyceny konstrukcji dachowej o 62 %, czyli o wartość materiału w postaci drewna, które nie było wspólnym nakładem małżonków, ponadto przyjęciem w pozycji „Ogrodzenie i urządzenie terenu” jako nakładów z majątku wspólnego wykonania ogrodzenia z siatki wraz z bramą, stanowiącego 30 % wartości wyliczonych nakładów (z pominięciem wykonania oczka wodnego, plantowania posesji i nasadzeń, stosownie do niekwestionowanego przez wnioskodawczynię w apelacji zakresu nakładów szczegółowo opisanych w opinii biegłego M. S. (2) w wersji uczestnika postępowania).

Biegły J. J. zastosował przy wyborze podejścia, metody oraz techniki szacowania nakładów właściwe normy prawne, wynikające z ustawy o gospodarce nieruchomościami oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 roku w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania operatu szacunkowego. Dokonana przez niego wycena była rzetelna, fachowa i wyczerpująca. Złożona opinia nie budziła wątpliwości Sądu Okręgowego co do poprawności wywiedzionych w niej wniosków.

Przy przyjęciu szacunku nakładów dokonanego przez biegłego J. J., zawarty w apelacji wnioskodawczyni zarzut naruszenia art. 45 § 1 zd.1 kro poprzez zaniżenie wartości nakładów poniesionych z majątku wspólnego na majątek osobisty W. S. został uwzględniony jedynie częściowo, nie zachodziły bowiem podstawy do przyjęcia wartości tych nakładów na wskazanym przez skarżącą poziomie 82.165 zł.

Apelacja W. S. zasługiwała na uwzględnienie w części, w jakiej uczestnik postępowania zarzucił przyjęcie, iż D. S. (1) dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny. Takie ujęcie nakładów wnioskodawczyni wynikało z błędnej konstrukcji orzeczenia, w istocie bowiem nie były to nakłady na majątek wspólny małżonków, lecz na majątek osobisty uczestnika postępowania – nieruchomość oznaczoną numerem geodezyjnym (...) położoną w S.. Przyjęcie przez Sąd Rejonowy, że składnikiem majątku wspólnego jest wierzytelność z tytułu nakładów na majątek osobisty W. S. w kwocie 63.339 zł oraz że na ten składnik majątkowy były czynione nakłady z majątku osobistego wnioskodawczyni w kwocie 50.000 zł, jak też z majątku osobistego uczestnika postępowania w kwocie 30.000 zł, było nieprawidłowe. Dodatkowo powodowało to niespójność postanowienia, bowiem suma tak określonych nakładów – 80.000 zł przekroczyła wartość podlegającego rozliczeniu składnika majątkowego, z którym nakłady te były powiązane – 63.339 zł.

Wskazać należy, że do rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny stosuje się regulację wynikającą z art. 45 § 1 i 2 kro. Przepis art. 45 kro podkreśla odrębność majątku wspólnego i majątków osobistych małżonków oraz reguluje obowiązek rozliczeń w sytuacji przepływu środków z jednego majątku do drugiego. Zgodnie z powyższą regulacją każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Nie można żądać zwrotu wydatków i nakładów zużytych w celu zaspokojenia potrzeb rodziny, chyba że zwiększyły wartość majątku w

chwili ustania wspólności (§ 1). Na powyższych zasadach następuje również rozliczenie w sytuacji, gdy dług jednego z małżonków został zaspokojony z majątku wspólnego (§ 3). Nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny i spłacone długi podlegają rozliczeniu na wniosek i powinny być udowodnione przez małżonka, który je zgłasza.

Z treści przepisu art. 45 § 1 kro wynika, iż co do zasady można żądać zwrotu jedynie takich nakładów, które zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności majątkowej. Nie powinno się zatem rozliczać nominalnie – jak uczynił to Sąd Rejonowy – środków, które małżonek przekazał ze swego majątku osobistego na cele majątku wspólnego. Wzrost wartości majątku wspólnego należy każdorazowo odnieść do konkretnych przedmiotów majątkowych, na które były czynione nakłady, jak też powinien być wykazany związek pomiędzy nakładami a wzrostem wartości istniejącym w chwili ustania wspólności majątkowej.

Wprawdzie art. 45 kro nie reguluje rozliczeń z tytułu wydatków i nakładów poczynionych z majątku osobistego jednego z małżonków na majątek osobisty drugiego z nich, tym niemniej przyjmuje się, że dopuszczalne jest rozliczenie w postępowaniu o podział majątku wspólnego nakładów dokonanych z jednego majątku osobistego na drugi majątek osobisty, ale tylko w tego rodzaju szczególnej sytuacji, gdy na nieruchomości stanowiącej majątek osobisty jednego z małżonków były czynione nakłady zarówno z majątku wspólnego, jak i majątku osobistego współmałżonka. W takiej sytuacji istnieje bowiem potrzeba kompleksowego rozliczenia całości nakładów w jednym postępowaniu (uchwała SN z dnia 16 grudnia 1980 r., III CZP 46/80, OSNC 1981/11/206; wyrok SN z dnia 7 czerwca 2002 r., IV CKN 1108/00, OSNC 2003/9/123, Biul. SN 2003/1/9).

Jako że o zwrocie nakładów z majątku osobistego jednego z małżonków na majątek osobisty drugiego z małżonków sąd orzeka wyłącznie na wniosek, zatem domagający się zwrotu takich nakładów zobowiązany jest dokładnie określić żądanie, zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc oraz je wykazać (art. 6 kc).

Nie zasługiwały na aprobatę ustalenia Sądu Rejonowego dotyczące zakresu nakładów wnioskodawczyni poniesionych z jej majątku osobistego na majątek osobisty uczestnika postępowania, błędnie określonych w punkcie II postanowienia jako nakłady na majątek wspólny. Sąd I instancji dopuścił się naruszenia przepisu art. 233 § 1 kpc dokonując oceny zebranego materiału dowodowego, co skutkowało błędną konkluzją, iż D. S. (1) dokonała nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 50.000 zł. Wnioskodawczyni nie sprecyzowała i nie udowodniła tych nakładów, nie wykazała sposobu wydatkowania środków pochodzących ze sprzedaży nieruchomości z pierwszym mężem, przeznaczonych według jej twierdzeń na finansowanie nakładów na nieruchomości uczestnika postępowania w S.. Ogólne twierdzenia D. S. (1) dotyczące wydatkowania jej środków nie pozwalały na kategoryczne ustalenie jakie nakłady czynione w czasie trwania wspólności majątkowej były finansowane z jej majątku osobistego. Podniesienie tego faktu, bez powiązania z konkretnymi nakładami, było w sprawie niewystarczające.

W tej sytuacji ustalenie, że wnioskodawczyni poniosła nakład z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 50.000 złotych nie znajdowało oparcia w zebranych w sprawie dowodach i skutkowało uchyleniem punktu II zaskarżonego orzeczenia.

Dodatkowo podnieść należy, że zakresem zaskarżenia nie był objęty punkt III postanowienia, w którym Sąd Rejonowy ustalił, że uczestnik postępowania W. S. dokonał nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 30.000 zł (w rzeczywistości z majątku osobistego na swój majątek osobisty). Rozstrzygnięcie w tym zakresie, pomimo iż było technicznie błędne, jako prawomocne, rzutowało na wzajemne rozliczenia pomiędzy zainteresowanymi.

Sąd Okręgowy uznał za zasadny zgłoszony przez uczestnika postępowania zarzut sprzeczności ustaleń Sądu Rejonowego z treścią zebranego materiału dowodowego, poprzez ustalenie, że nie podlega rozliczeniu spłacona przez uczestnika postępowania po ustaniu wspólności majątkowej pożyczka zaciągnięta na zakup ciągnika (...), rok produkcji 1989, będącego składnikiem majątku wspólnego.

Wskazać należy, iż w myśl art. 567 § 1 kpc w postępowaniu o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami sąd rozstrzyga także o tym, jakie wydatki, nakłady i inne świadczenia z majątku wspólnego na rzecz majątku osobistego lub odwrotnie podlegają zwrotowi. Stosownie zaś do treści art. 567§ 3 kpc

w zw. z art. 686 kpc sąd rozstrzyga o wzajemnych roszczeniach małżonków z tytułu spłaconych długów w czasie od ustania wspólności ustawowej do chwili podziału majątku wspólnego.

W odniesieniu do kwoty 20.000 złotych uiszczonej przez W. S. na rzecz H. C. (1) tytułem spłaty „pożyczki za ciągnik” po ustaniu wspólności majątkowej, co zostało udokumentowane przez uczestnika postępowania (k.219,220), istniały podstawy do potraktowania tejże należności jako wydatku poniesionego z majątku osobistego uczestnika. Z uwagi na to, że roszczenie obejmowało okres po dacie ustania wspólności majątkowej podstawę prawną rozliczeń stanowił przepis art. 567§ 3 kpc w zw. z art. 686 kpc (tak też: postanowienie SN z dnia 11 marca 2010 r., IV CSK 429/09, Lex nr 678022). Przyjęcie przez Sąd Rejonowy, że miało miejsce przekazanie uczestnikowi postępowania środków z książeczki oszczędnościowej H. C. (1) na zakup ciągnika marki (...) i kultywatora, co – jak podniósł Sąd I instancji – w sposób nie budzący wątpliwości wynikało z zeznań M. S. (1) (k.89v-90), H. C. (1) (k.133v) i dokumentacji bankowej (k.36), zatem uznanie, iż środki finansowe na zakup tych składników majątkowych pochodziły od siostry uczestnika, a zarazem zanegowanie zasadności żądania uczestnika rozliczenia kwoty zwróconej siostrze, było wyrazem pewnej niekonsekwencji Sądu Rejonowego, wobec uwzględnienia ciągnika i kultywatora w składzie majątku wspólnego i przyznania wnioskodawczyni prawa do uzyskania spłaty odpowiadającej 1/2 ich wartości. W takich okolicznościach niesłuszne było stanowisko Sądu Rejonowego, iż na przeszkodzie rozliczeniu kwoty spłaconego długu stały regulacje wynikające z art. 30 § 1 kro i art. 41§ 2 kro oraz brak zgody wnioskodawczyni na zaciągnięcie tej pożyczki.

Chybiony okazał się natomiast zarzut błędnych ustaleń składu majątku wspólnego w odniesieniu do takich składników, jak samochód osobowy marki F. (...) model (...) rok produkcji 1996, o wartości 5.600 zł i pług trzyskibowy, o wartości 850 zł.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu I instancji, iż uczestnik postępowania nie udowodnił twierdzeń o przynależności samochodu marki F. (...) do majątku osoby trzeciej. Świadek A. S., od którego W. S. pożyczył środki na zakup samochodu, jednoznacznie potwierdził, że uczestnik jest właścicielem pojazdu. Sąd Rejonowy prawidłowo więc uznał, że samochód stanowi składnik majątku wspólnego, podlegający podziałowi i rozliczeniu.

Sąd Rejonowy trafnie ocenił jako nieudowodnione twierdzenia W. S., iż pług został zakupiony na zasadzie surogacji ze środków pochodzących z jego majątku osobistego. Dokonane ustalenia Sądu I instancji nie pozostawały w sprzeczności z dowodami zaoferowanymi przez uczestnika. Przedstawione umowy sprzedaży ciągników i samochodu marki T. bez powiązania z umową nabycia pługu nie dawały podstaw do uznania, iż uczestnik wykazał przesłanki surogacji przewidziane w art. 33 pkt 10 kro.

Z uwagi na uwzględnienie apelacji wnioskodawczyni w części dotyczącej wartości nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty W. S., zaś apelacji uczestnika postępowania w zakresie pominięcia nakładów wnioskodawczyni z majątku osobistego na jego nieruchomości oraz rozliczenia spłaconego długu z tytułu pożyczki udzielonej przez siostrę uczestnika, zaskarżone postanowienie podlegało zmianie poprzez podwyższenie wartości wierzytelności w punkcie I podpunkt 1 do kwoty 64.406,42 zł, uchylene punktu II, dodanie punktu III a, ustalającego, że uczestnik postępowania W. S. spłacił wspólne długi w kwocie 20.000 zł, a w konsekwencji zmianie w zakresie wysokości i warunków płatności dopłaty, jaką uczestnik postępowania powinien uiścić na rzecz wnioskodawczyni.

W wyniku uwzględnienia apelacji wartość majątku wspólnego podlegającego podziałowi wzrosła z kwoty 111.277,79 zł do kwoty 112.345,21 zł (zwiększyła się o kwotę 1.067,42 zł jako różnicę między przyjętą przez Sąd Rejonowy wartością nakładów z majątku wspólnego na majątek osobisty uczestnika postępowania a przyjętą przez Sąd Okręgowy). Po odjęciu od niej kwoty 30.000 zł jako wartości nakładu W. S. (niezaskarżony pkt III postanowienia), wartość majątku do podziału to kwota 82.345, 21 zł. Uwzględniając równe udziały zainteresowanych w majątku wspólnym, udziały małżonków wynosiły po 41.172,60 zł. Wnioskodawczyni uzyskała w wyniku podziału majątku

wspólnego ruchomości o wartości 4.175 zł, zatem należna jej dopłata, po pomniejszeniu o kwotę 10.000 zł jako połowę wspólnego długu spłaconego przez uczestnika postępowania po ustaniu wspólności majątkowej, wynosiła 26.977,60 zł.

Z uwagi na obniżenie wysokości dopłaty Sąd Okręgowy zasądził ją jako płatną w terminie jednego miesiąca od uprawomocnienia się orzeczenia, z odsetkami ustawowymi w wysokości 13 % w stosunku rocznym w razie opóźnienia w terminie płatności, dzielając ustalenia Sądu I instancji w zakresie sytuacji majątkowej i możliwości płatniczych uczestnika postępowania.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uwzględnił obie apelacje w części na mocy art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc. W pozostałym zakresie apelacje zostały oddalone na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc.

Wydatki Skarbu Państwa w postępowaniu odwoławczym, związane z wynagrodzeniem biegłego z zakresu szacowania nieruchomości, wyniosły 2.437,83 zł i zostały pokryte do kwoty 1.500 zł z zaliczki wpłaconej przez wnioskodawczynię. Stosownie do równych udziałów zainteresowanych w majątku wspólnym ($2.437,83 : 2 = 1.218,91 / 1.218,92$ zł) Sąd Okręgowy nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa od W. S. kwotę 937,83 zł tytułem brakujących wydatków oraz zasądził od uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni kwotę 281,08 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania za instancję odwoławczą (części zaliczki na dowód z opinii biegłego). Podstawę prawną orzeczenia w tym zakresie stanowi art. 520 § 1 kpc oraz art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2010r., Nr 90, poz.594 z późn. zm.).